

Sygn. akt V KO 72/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziół

w sprawie z zażalenia **A. T.** na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z. z dnia 26 stycznia 2022 r. o odmowie wszczęcia śledztwa,
sygn. akt [...] - 0 Ds. [...],
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 10 sierpnia 2022 r.
wniosku Sądu Rejonowego w Ł.
zawartego w postanowieniu z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt II Kp [...],
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:
wniosku nie uwzględnić

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł. postanowieniem z dnia 20 czerwca 2022 r., sygn. akt II Kp [...] zwrócił się o przekazanie, w trybie art. 37 k.p.k., innemu równorzędnemu sądowi, rozpoznania zażalenia **A. T.** na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Z. z dnia 26 stycznia 2022 r. o odmowie wszczęcia śledztwa, sygn. akt [...] - 0 Ds. [...], w sprawie o czyn z art. 231 § 1 k.k.

W postanowieniu podkreślono, że przedmiotowa sprawa jest jedną z kilku spraw, które na skutek zażaleń pokrzywdzonej **A. T.** na decyzje o odmowie wszczęcia śledztwa lub o jego umorzeniu trafiły do Sądu Rejonowego w Ł. . Wraz z wydawaniem przez Sąd Rejonowy w Ł. kolejnych decyzji narasta, według tego Sądu, u pokrzywdzonej **A. T.** przekonanie, iż jej sprawy nie są rozpoznawane w sposób obiektywny, na co wskazuje treść szeregu pism i skarg przez nią

składanych. Nadto decyzja o odmowie wszczęcia śledztwa dotyczy wieloletniego Prokuratora Rejonowego w Ł. oraz funkcjonariuszy policji Komisariatu Policji w W., którym pokrzywdzona A. T. zarzuciła dokonanie przestępstwa z art. 231 § 1 k.k. Powyższe może, w ocenie Sądu Rejonowego w Ł., rodzić wątpliwości, zarówno pokrzywdzonej A. T., ale też i w odbiorze społecznym, co do bezstronności sądu, z ustawy miejscowo i rzeczowo właściwego do rozpoznania przedmiotowego zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Przede wszystkim należy zauważyć, że podstawy przekazania sprawy z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości nie należy upatrywać w samym fakcie uprzedniego przekazania przez Sąd Najwyższy, w trybie art. 37 k.p.k., „innej bardzo podobnej sprawy”. Każda sprawa musi być bowiem oceniana w sposób indywidualny, z uwzględnieniem konkretnych jej okoliczności, co wyklucza automatyzm w rozstrzyganiu w przedmiocie właściwości delegacyjnej, o której stanowi art. 37 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego dominuje pogląd, że unormowanie z art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, co implikuje nakaz jego ścisłej interpretacji. Przekazanie sprawy, w tym trybie, winno nastąpić jedynie w sytuacji, gdy występują realne okoliczności, które mogą zasadnie stwarzać przekonanie o braku warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy w danym sądzie oraz o tym, że tylko przekazanie sprawy stworzy lepsze możliwości do trafnego rozstrzygnięcia w przedmiocie tego procesu (por. np. postanowienie Sadu Najwyższego z dnia 4 lipca 2006 r., V KO 55/06, Legalis). Tylko zatem szczególne sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób obiektywny, mogą uzasadniać korzystanie z dyspozycji tego przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 1995 r., III KO 34/95, OSNKW 1995, z. 9 – 10, poz. 68, z dnia 7 listopada 1995 r., II KO 51/95, OSNKW 1996, z. 1 – 2, poz. 6, z dnia 2 czerwca 1995 r., II KO 19/95, OSNKW 1995, z. 9 – 10, poz. 67, z dnia 21 stycznia 2003 r., III KO 59/02, Lex nr 77010).

Sytuacja taka nie zaistniała w niniejszej sprawie. Sąd Najwyższy wielokrotnie, między innymi w powołanych orzeczeniach, wyrażał pogląd, że przekonanie o

braku możliwości do obiektywnego rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy powinno być oparte na racjonalnych przesłankach. Przekonanie bazujące wyłącznie na przypuszczeniach i założeniach o charakterze hipotetycznym, zwłaszcza wyrażanych przez stronę postępowania, nie jest wystarczające dla odstąpienia od określonych w ustawie reguł właściwości miejscowej i rzeczowej, których zadaniem jest między innymi gwarantowanie niezawisłości i bezstronności sądu. W orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego słusznie podkreśla się, że przepisy określające właściwość sądu mają charakter gwarancyjny, który wynika z konstytucyjnego prawa do bycia sądzonym przez sąd właściwy (por. np. wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 czerwca 2008 r., sygn. akt SK 17/07, OTK-A 2008, nr 5, poz. 78). W doktrynie podnosi się, że ustawa określać musi kryteria ustalenia właściwości miejscowej, pozwalające w każdej sytuacji na wskazanie sądu właściwego, w sposób, który wyłącza podejrzenie arbitralności decyzji organów procesowych, budząc wątpliwości co do bezstronności (P. Wiliński, *Proces karny w świetle Konstytucji*, Warszawa 2011, s. 122 – 124).

Ponadto, jak już wyżej podniesiono, sprawy, w których sądy występują o przekazanie do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, oceniane być powinny indywidualnie, z uwzględnieniem konkretnych okoliczności ujawnionych w danym postępowaniu. Wtedy, gdy stawiane Komendantowi Policji czy funkcjonariuszom policji zarzuty dotyczą sposobu prowadzenia postępowania, a więc wykonywania rutynowych obowiązków służbowych, gdy jednocześnie nie toczą się w tych sprawach postępowania dyscyplinarne i brak innych, szczególnych okoliczności, świadczących o przestępczym charakterze opisywanych przez stronę działań lub zaniechań, trudno co do zasady uznać, że dobro wymiaru sprawiedliwości, wymaga przeniesienia sprawy do rozpoznania w sądzie innym, aniżeli miejscowo właściwy. Brak jest uzasadnionych podstaw do twierdzenia, że sędziowie Sądu w Ł. nie mogą rozpoznać wniesionego zażalenia bezstronnie. Wręcz przeciwnie, podzielenie tego przekonania umacniałoby raczej pogląd o tym, że solidarność współpracujących ze sobą sędziów i funkcjonariuszy policji przeważa nad obiektywizmem i zachowaniem niezawisłości w danej sprawie. To zaś z pewnością nie służyłoby dobru wymiaru sprawiedliwości (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 18 marca 2010 r., III KO 19/10, R-

OSNKW 2010, poz. 580, z dnia 21 października 2010 r., III KO 91/10, R-OSNKW 2010, poz. 2040).

Z powyższych względów, rozstrzygnięto zatem jak na wstępie.

[as]